

Dosarul nr. 3r-278/22
2-20117501-01-3r-15082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

5 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de către Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Suman împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman,

c o n s t a t ă :

La 22 septembrie 2020, Ion Suman a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea deciziei nr. 11/s/304/2020/34/2020 din 12 august 2020.

Prin hotărârea din 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Ion Suman.

La data de 17 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond din 18 noiembrie 2021.

Prin încheierea din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de către Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman, în baza art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

La 12 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman a depus recurs împotriva încheierii din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecarea problemei soluționate prin încheierea contestată.

În argumentarea cererii de recurs a indicat că, după pronunțarea hotărârii instanței de fond, în calitate de avocat, a depus în instanța de judecată cerere de apel nemotivată și a solicitat să i se expedieze hotărârea integrală. Pe parcursul a 4 luni în adresa sa din

partea instanței de judecată nu a parvenit nici un act judecătoresc. Iar, atunci când a recepționat hotărârea, prin intermediul oficiului poștal, nu a cunoscut unde trebuie să expedieze motivarea apelului.

În continuare, a invocat prevederile art. 368 din Codul de procedură civilă, conform cărora sunt prevăzute cazurile în care nu se dă curs cererii de apel, și anume este stipulat că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364, 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, admitând faptul că la data de 10 martie 2022 a recepționat partea motivată a hotărârii, nu a cunoscut la acea dată unde să expedieze apelul motivat, la sediul judecătoriei care a emis hotărârea sau pe adresa Curții de Apel Chișinău. În acest sens, pentru a evita situația de neclaritate a considerat oportun de a aștepta informația de la Curtea de Apel Chișinău, atunci când va fi expedit dosarul cu repartizarea lui ulterioară unui complet de judecată, cum se întâmplă și în alte cazuri.

În opinia recurentului, instanța de apel a emis încheierea cu încălcarea normelor de drept material și procedural, iar la rejudecarea cauzei urmează a se crea condiții egale părților pentru executarea drepturilor procedurale garantate de CEDO, Constituție și de Codul de procedură civilă.

În drept, și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 368, 424 alin. (2), 425, 427 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 7 iunie 2022, fiind notificată reprezentantului recurentului – avocatul Eduard Roman, prin intermediul poștei electronice, la data de 27 iunie 2022 (f.d.94).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de către Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acestora.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Ion Suman,

reprezentat de avocatul Eduard Roman, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Din conținutul recursului, rezultă că Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman, nu este de acord cu încheierea din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de către ultimul, împotriva hotărârii din 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost declarat inadmisibil pe motiv că nu a depus în termen legal motivarea cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin prisma normei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat public la 18 noiembrie 2021 (f.d.67), fiind notificat reprezentantului recurentului – avocatul Eduard Roman, în aceeași zi (f.d.68).

La 17 decembrie 2021, cu respectarea dispozițiilor art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond.

În continuare, în sensul art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Articolul 97 alin.(1) și alin.(3) lit. c) din Codul administrativ, reglementează că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege notificarea prin poștă cu scrisoare recomandată.

În temeiul art.109 alin.(2) din Codul administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Conform avizului de recepție/livrare anexat la materialele cauzei se denotă cu certitudine că la data 10 martie 2022, reprezentantul – avocatul Roman Eduard a recepționat hotărârea motivată din 18 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.85).

Prin urmare, în condițiile date, se reține că, luând în considerare prevederile pct.5.2.2 din dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022, conform cărora termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspenda de drept, aflate în curs la data

intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, care a fost abrogată prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022, începând cu 4 aprilie 2022, termenul de depunere a apelului motivat a început să curgă de la 4 aprilie 2022 și a expirat la data de 3 mai 2022, inclusiv.

Cu toate acestea, Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman nu a înregistrat în termenul prevăzut de lege motivarea apelului în Curtea de Apel Chișinău.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău corect a apreciat incidența la caz a prevederilor art.236 alin.(2) lit. e) din Codul administrativ și a declarat inadmisibil apelul depus de către Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman.

Cât privește invocarea în cererea de recurs a prevederilor art. 368 din Codul de procedură civilă, instanța de recurs o apreciază critic.

Deoarece, în atare situații art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, stabilește fără interpretări că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, ceea ce denotă că Codul administrativ nu prevede obligația instanței de apel să acorde termen apelantului (reprezentantului) pentru depunerea motivării apelului. Or, acordarea unui termen pentru prezentarea motivării apelului ar constitui o ingerință în drepturile intimaiilor.

Mai mult, întru susținerea poziției recurentului, nu poate fi reținută nici afirmația referitor la faptul necunoașterii locului depunerii apelului motivat.

În acest sens, instanța de recurs amintește principiul potrivit căruia nimeni nu poate invoca în apărarea sa necunoașterea legii (*nemo censetur ignorare legem*). Această regulă este amintită și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a menționat în cauza *Emonet și alții v. Elveția*, 13 februarie 2007, § 85, că toate persoanele, indiferent dacă sunt sau nu reprezentate de un avocat, trebuie să cunoască legea (a se vedea DCC nr. 72 din 14 mai 2019, § 20).

Iar, din conținutul normei – art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, se denotă cu certitudine locul depunerii motivării apelului, în speță fiind instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, în temeiul art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a motivării apelului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al recurentului/reprezentantului, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

În contextul dat, relevante sunt și dispozițiile art. 65 alin. (1) din Codul administrativ, care statuează că culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

În continuare, instanța de recurs remarcă că importanța termenelor de procedură este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, mobilizează cercetarea cauzei, totodată contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii de către participanții la proces de a se folosi cu rea-credință de drepturile sale procedurale.

Respectiv, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementările referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmăresc să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice, iar cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică, fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

Deci, conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În concluzie, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate, contrare celor menționate mai sus și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din CEDO.

În favoarea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că, art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza *Bacev vs fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei*; *Kemp vs Luxemburg*; *Diaz Ochoa vs Spania*), în care CEDO a reiterat că, termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în

contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de către Ion Suman, reprezentat de avocatul Eduard Roman și se menține încheierea din 7 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu